

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 18/13

Luksemburg, 26 lutego 2013 r.

Wyrok w sprawie C-11/11
Air France SA / Heinz-Gerke Folkerts i Luz-Tereza Folkerts

Pasażerom lotu łączonego przysługuje odszkodowanie w sytuacji, gdy ich lot przybywa do miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny

Bez znaczenia dla prawa do odszkodowania pozostaje okoliczność, że opóźnienie pierwszego lotu nie przekroczyło progów ustanowionych w prawie Unii

Rozporządzenie w sprawie odszkodowania i pomocy dla pasażerów¹ przyznaje pasażerom, co do zasady, pomoc przez czas opóźnienia ich lotu. W wyroku w sprawie Sturgeon² Trybunał Sprawiedliwości orzekł ponadto, że prawo do odszkodowania przysługuje również pasażerom, których lot był opóźniony – pomimo że rozporządzenie przyznaje wspomniane prawo w sposób wyraźny wyłącznie w przypadku odwołania lotu – i którzy przybyli do miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny w stosunku do planowej godziny przylotu. Takie zryczałtowane odszkodowanie, w kwocie od 250 do 600 EUR w zależności od dystansu odjętego lotem, ustala się w oparciu o ostatni cel lotu, do którego pasażer przybywa po godzinie planowego przylotu.

Luz-Tereza Folkerts zarezerwowała lot z Bremy (Niemcy) przez Paryż (Francja) i San Paulo (Brazylia) do Asunción (Paragwaj). Rozpoczęcie lotu z Bremy do Paryża, obsługiwanego przez przewoźnika Air France, było opóźnione, a samolot wystartował z około dwuipółgodzinnym opóźnieniem w stosunku do rozkładowej godziny odlotu. W związku z tym, L.T. Folkerts nie zdążyła na lot łączony z Paryża do San Paulo, obsługiwany również przez Air France, które to przedsiębiorstwo następnie zmieniło tę rezerwację na późniejszy lot do San Paulo. Ze względu na opóźnione przybycie do San Paulo L.T. Folkerts nie zdążyła na pierwotnie przewidziany lot łączony do Asunción, dokąd przybyła z jedenastogodzinnym opóźnieniem w stosunku do planowej godziny przylotu.

Air France, od której zasądzono na rzecz L.T. Folkerts odszkodowanie obejmujące między innymi kwotę 600 EUR zgodnie z rozporządzeniem, wniosła skargę kasacyjną do Bundesgerichtshof (niemieckiego federalnego sądu najwyższego). Sąd ten zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy pasażer w ruchu lotniczym może uzyskać odszkodowanie, gdy rozpoczęcie jego lotu było opóźnione w wymiarze niższym niż trzy godziny, lecz który przybył do miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny w stosunku do planowej godziny przylotu.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał przypomniał w pierwszej kolejności, że przedmiotem rozporządzenia jest przyznanie minimalnych praw pasażerom w ruchu lotniczym w trzech rodzajach sytuacji, a mianowicie w przypadku odmowy przyjęcia na pokład wbrew ich woli, odwołania ich lotu oraz opóźnienia lotu.

Następnie Trybunał odniósł się do swego orzecznictwa, zgodnie z którym pasażerowie lotów znacznie opóźnionych, to jest najmniej opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny, mają

¹ Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. L 46, s. 1).

² Wyrok Trybunału z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawach połączonych Sturgeon / Condor Flugdienst GmbH i Böck i in. / Air France S.A. (C-402/07 i C-432/07); zobacz także [komunikat prasowy nr 102/09](#).

prawo – wzorem pasażerów, których pierwotny lot został odwołany i którym przewoźnik lotniczy nie jest w stanie zaproponować zmiany planu podróży na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu – do odszkodowania, zważywszy że ponoszą oni nieodwracalną stratę czasu, a w konsekwencji doświadczają analogicznych niedogodności (wyroki w sprawach Sturgeon i Nelson³). Jako, że wspomniane niedogodności urzeczywistniają się, w zakresie lotów opóźnionych, w chwili przybycia do miejsca docelowego, opóźnienie należy oceniać biorąc pod uwagę planową godzinę przybycia do owego miejsca docelowego, a więc miejsca lądowania ostatniego lotu.

Toteż w odniesieniu do lotu łączonego, zryczałtowane odszkodowanie należy oceniać stosowanie do opóźnienia względem planowej godziny przybycia do miejsca docelowego, rozumianego jako miejsce lądowania ostatniego lotu zainteresowanego pasażera.

Odmierna konkluzja oznaczałaby nieuzasadnioną różnicę w traktowaniu, gdyż prowadziłaby do zróżnicowanego traktowania pasażerów lotów przybywających do ich miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny w stosunku do planowej godziny przylotu, w zależności od tego, czy opóźnienie ich lotu w stosunku do planowej godziny wylotu przekroczyło progi wyznaczone w rozporządzeniu, podczas gdy doświadczane przez nich niedogodności związane z nieodwracalną stratą czasu są identyczne.

Trybunał wyjaśnił w tym względzie, że zryczałtowane odszkodowanie przysługujące na podstawie rozporządzenia pasażerowi lotu przybywającego do miejsca docelowego z co najmniej trzygodzinnym opóźnieniem w stosunku do planowej godziny przylotu nie jest uzależnione od spełnienia przesłanek dających prawo do pomocy i opieki, gdyż odnoszą się one do przypadku opóźnienia wylotu.

W odniesieniu do konsekwencji finansowych dla przewoźników lotniczych Trybunał podkreślił, że konsekwencje takie mogą podlegać złagodzeniu, przede wszystkim, jeżeli przewoźnik jest w stanie dowieść, że odwołanie lub duże opóźnienie lotu jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, to jest okoliczności, które pozostają poza zakresem skutecznej kontroli przewoźnika lotniczego (wyrok w sprawie Wallentin-Hermann⁴). Następnie, wypełnienie zobowiązań na mocy rozporządzenia pozostaje bez uszczerbku dla prawa przewoźnika lotniczego do dochodzenia odszkodowania od jakiegokolwiek osoby, w tym osoby trzeciej, która spowodowała opóźnienie (wyrok w sprawie Nelson i in.). Wreszcie, kwota odszkodowania, określona na 250 EUR, 400 EUR i 600 EUR w zależności od dystansu objętego danym lotem, może być jeszcze zmniejszona o 50% zgodnie z rozporządzeniem, jeżeli opóźnienie wynosi – w odniesieniu do lotu obejmującego dystans powyżej 3500 km – mniej niż cztery godziny. Trybunał przypomniał również, że cel ochrony konsumentów, a tym samym pasażerów w ruchu lotniczym, może uzasadniać negatywne konsekwencje ekonomiczne dla niektórych podmiotów gospodarczych, nawet jeśli są one istotne.

W świetle powyższych rozważań Trybunał odpowiedział, że **odszkodowanie przysługuje pasażerowi lotu łączonego, którego rozpoczęcie było opóźnione w wymiarze niższym niż progi określone w rozporządzeniu, lecz który przybył do miejsca docelowego z opóźnieniem wynoszącym co najmniej trzy godziny w stosunku do planowej godziny przylotu. Wspomniane odszkodowanie nie jest bowiem uzależnione od istnienia opóźnienia przy wylocie.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

---

³ Wyroki Trybunału z dnia 23 października 2012 r. w sprawach połączonych Nelson i in. / Deutsche Lufthansa AG i TUI Travel i in. / Civil Aviation Authority ([C-581/10](#) i [C-629/10](#)), zobacz także [komunikat prasowy nr 135/12](#).

⁴ Wyrok Trybunału z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie Friederike Wallentin-Hermann / Alitalia ([C-549/07](#)); zobacz także [komunikat prasowy nr 100/08](#).

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☐☐ ☎ (+32) 2 2964106